

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1944 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till ett företag, avseende reglering av vattenståndet i sjön Lången för torrläggning av vattenskadade marker inom Skee, Näsinge och Lommelands socknar av Göteborgs och Bohus län.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 4 februari 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 57, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva att för avbetalning i enlighet med vad i statsrådsprotokollet anförts å vissa andelar å eit till reglering av vattenståndet i sjön Lången för torrläggning av vattenskadade marker inom Skee m. fl. socknar av Göteborgs och Bohus län den 26 juli 1923 beviljat lån från odlingslånefonden må från statens avdikningsanslag utgå ett belopp av 1 650 kronor.

Beträffande utredning i ärendet får utskottet, i den mån ej därför redogöres närmare i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet.

Den 26 juli 1923 beviljade Kungl. Maj:t lån från odlingslånefonden med 41 200 kronor till ett företag, avseende reglering av vattenståndet i sjön Lången för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande fastigheter i Skee, Näsinge och Lommelands socknar av Göteborgs och Bohus län, varjämte Kungl. Maj:t fastställde för företaget upprättad arbetsplan.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län fastställde genom utslag den 14 april 1931 fördelningen å vederbörande fastigheter av förenämnda lån och ålade därvid följande personer att årligen för vart och ett av åren 1931—1955 ävensom år 1956 erlægga, Axel Teodor Karlsson Källvik såsom ägare av fastigheten Massleberg 2⁴ 147 kronor 46 öre och 133 kronor 99 öre samt såsom ägare av fastigheten Massleberg 2⁶ 27 kronor 54 öre och 25 kronor 2 öre, Axel Teodor Axelsson såsom ägare av fastigheten $\frac{1}{64}$ mantal Budalen 1⁶ 85 kronor 19 öre och 77 kronor 55 öre samt Johan Gottfrid Forsström såsom ägare av fastigheten $\frac{1}{64}$ mantal Budalen 1⁷ 49 kronor 58 öre och 45 kronor 12 öre.

Kungl. Maj:t medgav sedermera *dels* den 27 juli 1934 Källvik, Axelsson och Forsström uppskov under ett år med erläggande av en var av de från

och med år 1934 förfallande annuiteterna å nämnda lån ävensom räntefrihet under uppskovstiden å fastigheternas andelar i oguldna kapitalskulden å lånet, dels den 7 februari 1936 Källvik och Axelsson anstånd till den 1 augusti 1936 med erläggande av de å 1935 års kronodebetsedlar debiterade, å deras fastigheter belöpande annuiteterna å ifrågavarande lån, dels den 12 februari 1937 Källvik, Axelsson och Forsström uppskov under två år med erläggande av en var av de från och med år 1934 å deras ifrågavarande fastigheter belöpande annuiteterna å lånet ävensom räntefrihet under uppskovstiden å oguldna kapitalåterstoderna å lånet, dels ock den 10 mars 1939 Källvik, Axelsson och Forsström ytterligare uppskov under likaledes två år med erläggande av de från och med år 1934 å deras fastigheter belöpande annuiteterna å lånet ävensom räntefrihet under uppskovstiden. Genom sistberörda beslut anbefalldes Kungl. Maj:t tillika lantbruksstyrelsen att verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med utredning huruvida ifrågavarande regleringsföretag medfört beräknad nytta för Källviks, Axelssons och Forsströms fastigheter.

I en den 7 november 1941 dagtecknad skrift ha Källvik, Axelsson och Forsström anhållit om ytterligare befrielse från erläggande av de å deras fastigheter belöpande annuiteterna å ifrågavarande odlingslån. Till stöd för sin framställning ha sökandena anfört, att ifrågavarande torrlägningsföretag icke kunde betecknas såsom fullt tillfredsställande, enär det vid högt vattenstånd fortfarande inträffade, att vissa lägre liggande markpartier översvämmades.

Efter redogörelse för innehållet i handlingarna i ärendet har *föredraganden*, statsrådet Domö, anfört följande:

»Av utredningen synes framgå, att sökandenas fastigheter icke haft den båtning av ifrågavarande torrlägningsföretag, som skäligen kunnat påräknas. Härtill ha flera samverkande omständigheter bidragit. Sålunda torde båtnaden för fastigheterna vid syneförrättningen ha blivit för högt uppskattad. I än större grad synes emellertid till nyssberörda förhållande ha bidragit, att sökandena icke kunnat utföra de synbarligen betungande diknings- och odlingsarbeten, som varit nödvändiga för ett riktigt utnyttjande av företaget. Då härtill kommer, såsom av torrlägningskommittén framhållits, att de sökandena tillhöriga fastigheternas andelar i kostnaderna för deltagandet i företaget torde få anses höga i förhållande till de för torrläggning av fastigheternas marker nödiga arbetena, synas de fastigheterna åvilande skuldbördorna ha kommit att stå i icke rimlig proportion till den för fastigheterna av företaget åvägabragta nyttan. På grund av det anförda samt med hänsyn till vad i ärendet upplysts om sökandenas ekonomiska ställning finner jag billighetsskäl tala för att ytterligare statsunderstöd beviljas för åstadkommande av en avbetalning av ifrågavarande odlingslån. I fråga om statsunderstödet storlek ansluter jag mig till lantbruksstyrelsens förslag. Jag förordar alltså, att för ändamålet må från statens avdikningsanslag utgå ett belopp av 1 650 kronor. Härtill synes riksdagens medgivande böra inhämtas. Bidragsbeloppet bör av lantbruksstyrelsen ställas till statskontorets förfogande för att såsom avbetalning å de på sökandenas fastigheter belöpande andelarna av lånet tillgodo-

föras avdikningslånefonden samt fördelas i enlighet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit. Beloppet torde icke böra inräknas i det belopp, som enligt riksdagens medgivande för visst år må beviljas jämlikt gällande bestämmelser för avdikningsanslagets användning.»

Såsom framhålles av föredraganden har den i arbetsplanen för ifrågavarande torrläggningföretag beräknade båtnaden icke uppnåtts i vad gäller de av sökandena ägda fastigheterna. I den mån detta förhållande kan tillskrivas bristande planläggning anser sig utskottet — liksom vid flera tidigare tillfällen — böra framhålla vikten av att undersökningar och beräkningar, som läggas till grund för företag av ifrågavarande art, utföras på ett i möjligaste mån tillförlitligt och betryggande sätt. Enligt vad som framgår av handlingarna i ärendet synes emellertid i föreliggande fall svårigheter ha uppstått för sökandena att kunna utföra så omfattande diknings- och odlingsarbeten, som varit nödvändiga för ett riktigt utnyttjande av företaget, vilket bidragit till att båtnaden icke uppnåtts. Med hänsyn härtill synes någon erinran mot bifall till Kungl. Maj:ts framställning icke böra göras.

Utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 mars 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Gabrielsson, Jacob Hansson, Näslund, Anderberg, Svedberg* och *Hagman*; samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Ericsson* i Sörsjön, *Carlström, Lundbom, Andersson* i Hyssna, *Jonsson* i Fjäle, *Larsson* i Karlstad och *Andersson* i Hedensbyn.